

Instans: Valnämnden
Tid: 2022-06-15 kl. 18:00
Plats: Sämsjön (B-salen) Kommunhuset

Jacob Brendelius (SD)
Valnämndens ordförande

Moa Andersson
Sekreterare

Information:

- VN = slutgiltigt beslut fattas i Valnämnden
- KS = slutgiltigt beslut fattas i Kommunstyrelsen.
- KF = slutgiltigt beslut fattas i Kommunfullmäktige.
- Info = Information.
- Ett X markerar att handlingar finns bifogade i kallelsen.
- VS markerar att handlingar presenteras vid sammanträdet.

<i>Kl.</i>	<i>Nr.</i>	<i>Besluts -organ</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>	<i>Föredragande</i>
18.00			Sammanträdets öppnande			Ordförande
			Upprop			Nämndsamordnare
			Val av justerare och tid för justering			Ordförande
18.05	1	INFO	Förvaltningen informerar	--	--	Nämndsamordnare
18.15	2	VN	Behörigheter till Valid	VN 2/2021 101	X	Nämndsamordnare
18.20	3	VN	Val av behöriga att kvittera ut försändelser med röster från PostNord	VN 5/2022 110	X	Nämndsamordnare
18.25	4	VN	Val av behöriga att lämna röster till Länsstyrelsen i Västra Götaland	VN 16/2022 110	X	Nämndsamordnare
18.30	5	VN	Valnämndens preliminära rösträkning den 14 september (onsdagsräkning)	VN 15/2022 110	X	Nämndsamordnare
18.40	6	VN	Granskning av förtidsröster valen 2022	VN 14/2022 110	X	Nämndsamordnare
18.50	7	VN	Lokal för leverans av budröster från lantbrevbärare	VN 20/2022 110	X	Nämndsamordnare
18.55	8	VN	Riktlinjer för besök, fotografering och videoupptagning på röstmottagningsställen	VN 19/2022 110	X	Nämndsamordnare
19.05	9	VN	Riktlinjer för transport av röster	VN 17/2022 110	X	Nämndsamordnare
19.10	10	VN	Rutiner för hantering av väljare vid skadad vallokal	VN 18/2022 110	X	Nämndsamordnare
19.20	11	VN	Sortering av förtidsröster innan transport till valdistrikt	VN 21/2022 110	X	Nämndsamordnare

Behörigheter till Valid

Sammanfattning

Länsstyrelsen ger åtkomst och behörigheter till valmyndighetens nya system för val, Valid, för dem som ska vara behörighetsadministratörer och inskrivare för kommunens räkning. Därefter kan dessa administratörer hantera behörighetsroller för övriga inom kommunen. Länsstyrelsen kräver beslut från respektive kommuns valnämnd för att skapa dessa behörighetsadministratörer i Valid. Kommunfullmäktige beslutade genom § 96/2022-05-23 att välja Jacob Brendelius (SD) till ny ordförande i valnämnden. På grund av detta krävs nu att nytt beslut fattas om behörighet till Valid för valnämndens nya ordförande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-05-25
Kommunfullmäktige § 96/2022-05-23

Förslag till beslut

Jacob Brendelius (SD), ordförande valnämnden i Herrljunga kommun ska vara behörighetsadministratör och inskrivare i Valid.

Moa Andersson
Nämndsamordnare

Expedieras till: Länsstyrelsen i Västra Götaland

Val av behöriga att kvittera ut försändelser med röster från PostNord

Sammanfattning

Valnämnden ska på begäran av valansvarig hos PostNord utse personer med behörighet att kvittera ut försändelser med förtidsröster hos PostNord. Kommunfullmäktige beslutade genom § 96/2022-05-23 att välja Jacob Brendelius (SD) till ny ordförande i valnämnden. På grund av detta krävs att nytt beslut fattas om behörighet att kvittera ut försändelser med röster från PostNord.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-05-25

Förslag till beslut

Jacob Brendelius (SD), ordförande valnämnden och Markus Larsson, nämndsamordnare ges behörighet att kvittera ut försändelser med röster från PostNord.

Moa Andersson
Nämndsamordnare

Expedieras till: PostNord

Val av behöriga att lämna röster till Länsstyrelsen i Västra Götaland

Sammanfattning

Valnämnden ansvarar för att överlämna kommunens granskade röster och röstlängder till Länsstyrelsen i Västra Götaland måndagen efter valdagen (12 september) samt efter valnämndens uppsamlingsräkning den 14 september. Länsstyrelsen kommer att tillhandahålla schema för när Herrljunga kommun ska lämna sina röster till Länsstyrelsens mottagning på Nova i Trollhättan. Transporten av valkassarna är en särskilt skyddsvärd transport eftersom den innehåller stora mängder röster. Möjliga angreppssätt är stöld, vandalisering, manipulation och desinformation. Ett angrepp innebär risk för allvarlig skada på genomförandet av val samt inte obetydlig skada på förtroendet för genomförandet av val. För att skydda rösterna under transporten från valnämnden till länsstyrelsen föreslår valmyndigheten att transporten sker i ett låsbart insynsskyddat utrymme med minst två personer. Under EP-valet 2019 gav valnämnden fyra representanter från nämnden behörighet att transportera röster till Länsstyrelsen, för dessa fyra fanns det vid behov en ersättande tjänsteperson. Förvaltningen föreslår att valnämnden utser två personer från nämnden att transportera röster och röstlängder den 12 september och två personer att transportera röster efter valnämndens uppsamlingsräkning den 14 september. För dessa fyra bör nämnden även utse ersättare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-06-01

Förslag till beslut

- Följande personer ges behörighet att lämna röster till Länsstyrelsen den 12 september, dagen efter valdagen:
 - Namn Namn
 - Namn Namn
- Följande personer ges behörighet att lämna röster till Länsstyrelsen den 14 september, efter avslutad uppsamlingsräkning
 - Namn Namn
 - Namn Namn
- Följande personer utses till ersättare för ovanstående:
 - Namn Namn
 - Namn Namn
 - Namn Namn
 - Namn Namn
- Transporten av valkassar ska ske i ett låsbart och insynsskyddat utrymme.

Moa Andersson
Nämndsamordnare

Valnämndens preliminära rösträkning den 14 september (onsdagsräkning)

Sammanfattning

Enligt vallagen 12 kap 1 § ska valnämnden på onsdagen efter valdagen sammanträda för att granska och räkna de röster som inte räknats i vallokalerna. Sammanträdet ska vara offentligt. Det finns inga regler om att sammanträdet ska kungöras men det är bra om valnämnden informerar medborgarna om var och när rösträkningen ska ske. För att bevara valhemligheten bör valnämnden planera så att det vid uppsamlingsräkningen finns tillräckligt med röster att räkna. Valmyndigheten föreslår att minst 300 förtids- och brevröster sparas till uppsamlingsräkningen. Valnämnden sammanträder under granskningen och rösträkningen vilket innebär att nämnden ska närvara hela tiden och sammanträdet ska hanteras som ett vanligt nämndsammanträde enligt kommunallagens regler. Länsstyrelsen rekommenderar att valnämnden inte själva granskar och räknar rösterna utan att röstmottagare rekryteras för ändamålet. Om röstmottagarna som utses har arbetat under förtidsröstningen eller valdagen räcker det enligt valmyndigheten med att dessa tar del av valmyndighetens handledning "Valnämndens preliminära rösträkning (uppsamlingsräkningen)" innan rösträkningen ska äga rum.

Valnämndens uppsamlingsräkning bör avvakta leverans av de sista kommunexterna rösterna från PostNord, denna leverans sker vanligtvis vid kl. 09.00 onsdagen efter valen. PostNord tillhandahåller exakt tid. Förvaltningen föreslår därför att valnämndens preliminära rösträkning startar vid 10.00 och att sammanträdet hålls i lokalen Nossan i kommunhuset. Förvaltningen föreslår även att valnämnden ger förvaltningen i uppdrag att lämna förslag på och schemalägga 10 röstmottagare att tjänstgöra vid valnämndens uppsamlingsräkning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-06-01

Förslag till beslut

- Valnämndens uppsamlingsräkning (onsdagsräkningen) startar kl. 10.00 den 14 september 2022.
- Valnämndens uppsamlingsräkning (onsdagsräkningen) sker i salen Nossan i kommunhuset.
- Förvaltningen ges i uppdrag att föreslå 10 röstmottagare att tjänstgöra vid valnämndens uppsamlingsräkning.

Moa Andersson
Nämndsamordnare

Granskning av förtidsröster valen 2022

Sammanfattning

Enligt valmyndighetens handbok för kommuner gällande valen 2022 så ska kommunen under valdagen skicka de förtidsröster som hör till valdistriktet till respektive vallokal. Rösterna skickas så tidigt som möjligt för att underlätta röstmottagarnas arbete. Granskningen av förtidsröster får inte börja förrän vallokalen öppnats.

Inför valen 2018 beslutade valnämnden att samtliga förtidsröster skulle vara granskade senast kl. 20.00 på valdagen, de röster som inte var granskade skulle i stället granskas på valnämndens uppsamlingsräkning (onsdagsräkningen). Vid händelse av att det fanns förtidsröster kvar att granska i vallokalen när klockan slagit 20.00 skulle ordförande i respektive vallokal anmäla detta via telefon till valnämnden.

Förvaltningen föreslår att ett liknande beslut fattas för valen 2022.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-06-01

Förslag till beslut

- Ordföranden i respektive vallokal ska informera valnämnden via telefon om det i vallokalen finns förtidsröster kvar att granska efter klockan 20.00 på valdagen.
- Valnämnden kan godkänna via telefon att de förtidsröster som inte har granskats under valdagen i stället ska granskas vid valnämndens uppsamlingsräkning (onsdagsräkningen) den 14 september.

Moa Andersson
Nämndsamordnare

Lokal för leverans av budröster från lantbrevbärare

Sammanfattning

Många kommuner har lantbrevbärlinjer som går inom eller igenom kommunen. Enligt vallagen biträder PostNord vid val genom att lantbrevbärare agerar bud. Detta gäller samtliga val som omfattas av vallagens bestämmelser. Lantbrevbärarna får material för budröstning från Valmyndigheten och kommer att ha det med sig från första dagen för förtidsröstning, dvs. den 24 augusti.

Lantbrevbärarna måste lämna in mottagna budröster till något röstmottagningsställe. Detta röstmottagningsställe kan exempelvis vara en centralt belägen röstningslokal och valnämnden ska komma överens med de lantbrevbärare som arbetar inom kommunen om en lämplig röstningslokal för inlämning av mottagna budröster. En budröst som lämnas in av lantbrevbärare ska hanteras på samma sätt som övriga budröster, det vill säga: lantbrevbäraren ska dels kunna styrka sin identitet, dels stå kvar till dess att budrösten blivit nedlagd i urnan.

Lantbrevbärarnas inlämningstid ska stämmas av den sista vardagen i valveckan för att säkerställa att det finns en öppen röstningslokal som kan ta emot budrösterna, och anpassa öppettiderna om det behövs.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-06-07

Förslag till beslut

Lantbrevbärare lämnar budröster till röstningslokalen Herrljunga Bibliotek.

Moa Andersson
Nämndsamordnare

Expedieras till: PostNord
:

Riktlinjer gällande fotografering och videoupptagning i röstningslokaler

Sammanfattning

Valmyndigheten uppmanar kommunernas valnämnder att ta fram riktlinjer för hur röstmottagningsställen respektive lokal för rösträkning ska utformas så att besök, fotografering och filmning kan ske med god ordning och på ett säkert sätt.

Ifråga om rösträkning har Valprovsnämnden uttalat att offentligheten innebär att allmänheten har tillträde till hanteringen av valmaterialet, det vill säga rösträkningen av valseدلarna och bedömningen av deras giltighet. Nämnden har även uttalat att det ska finnas en reell möjlighet att iaktta vad som sker vid rösträkningen, vilket i sin tur måste innefatta möjlighet såväl att fortlöpande följa rösträkningen vid visst bord som att efter eget val observera vissa moment i rösträkningsproceduren. Att allmänheten får röra sig i lokalen under uppsikt av någon funktionär kan däremot inte i sig anses som en begränsning av offentligheten.

Förvaltningen har med stöd av valmyndighetens ställningstagande om besök, fotografering och filmning på röstmottagningsställe och vid rösträkning tagit fram riktlinjer gällande fotografering och videoupptagning i röstningslokaler i Herrljunga kommun.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-06-07

Förslag till riktlinjer gällande fotografering och videoupptagning i röstningslokaler
Valmyndighetens ställningstagande om besök, fotografering och filmning på röstmottagningsställe och vid rösträkning

Förslag till beslut

Riktlinjer gällande fotografering och videoupptagning i röstningslokaler godkänns.

Moa Andersson
Nämndsamordnare

Ärende 8

DIARIENUMMER: VN 19/2022 110
FASTSTÄLLD: VN § x/2022-06-15
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: --
GILTIG TILL: Tillsvidare
DOKUMENTANSVAR: AK-chef

Riktlinje

*Riktlinjer för besök, fotografering och videoupptagning på
röstmottagningsställen i Herrljunga kommun*

Riktlinjen beslutas av valnämnden och gäller på samtliga av kommunens röstmottagningsställen

Våga vilja växa!

Innehåll

Inledning	3
Gällande rätt	3
Röstmottagarnas ansvar	0

Inledning

Röstningsförfarandet och rösträkningen är en offentlig förrättning vilket innebär att vem som helst kan besöka ett röstmottagningsställe och en lokal för rösträkning och då fotografera eller filma.

Vissa undantag kan förekomma i byggnader där det bedrivs en viss typ av verksamhet exempelvis inom vården.

Gällande rätt

Den preliminära rösträkningen i vallokal, valnämndens preliminära rösträkning och länsstyrelsens slutliga rösträkning är enligt 11 kap. 1 §, 12 kap. 1 § respektive 13 kap. 1 § vallagen (2005:837) offentliga förrättningar. Det innebär att vem som helst får besöka och bevaka röstmottagningen och rösträkningen. Att allmänheten får röra sig i lokalen under uppsikt av någon röstmottagare kan däremot inte, enligt Valprövningsnämnden, i sig anses som en begränsning av offentligheten.

Enligt 3 kap. 1 § regeringsformen (1974:152) utses riksdagen genom fria, hemliga och direkta val. Att valen är hemliga innebär att väljare inte är tvungna att visa eller informera andra om hur hen ämnar rösta eller har röstat. Den som besöker, fotograferar eller filmar på ett röstmottagningsställe får inte riskera att avslöja valhemligheten eller störa ordningen. Den som besöker ett röstmottagningsställe får inte genom fotografering, filmning eller på annat sätt störa väljare eller det pågående arbetet. Den som stör ordningen på röstmottagningsställe kan ombedjas att upphöra med störningen eller att tillfälligt lämna lokalen om det är av väsentlig betydelse för genomförandet av röstmottagningen.

Det finns inget generellt förbud mot att fotografera eller filma i val- och röstningslokaler. Förbud mot fotografering och filmning kan dock förekomma på vissa platser för röstmottagning, exempelvis inom vården med stöd av skyddslagen (2010:305) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I samband med fotografering eller videoupptagning måste dock gällande regler om offentlighet och sekretess samt skydd av personuppgifter följas.

Bestämmelserna i EU:s dataskyddsförordning har till syfte att skydda grundläggande fri- och rättigheter, särskilt enskildas rätt till skydd av personuppgifter, är tillämpliga även ifråga om kamerabevakning. Det är som huvudregel inte tillåtet att kamerabevaka på en plats dit allmänheten har tillträde om det är möjligt att utan svårighet identifiera enskilda individer genom ansiktigenkänning, kropps rörelser, gångstil och liknande.

Allmänheten har inte rätt heller att besöka andra platser, exempelvis plats där valmaterial förvaras eller där registrering sker, i samband med den slutliga rösträkningen.

Röstmottagarnas och valadministrationens ansvar

Röstmottagare, rösträknare och övriga funktionärer som deltar vid rösträkning ska i utbildning informeras om vilka rättigheter som följer av att röstmottagningen och rösträkningen är en offentlig förrättning. Det ska i utbildningen för röstmottagare göras tydligt att det i samband med röstmottagning eller rösträkning kan förekomma fotografering eller videoupptagningen på platsen.

Av 8 kap. 4 § vallagen framgår att röstmottagarna ansvarar för ordningen på röstmottagningsstället. Den som finns i lokalen eller i ett utrymme intill lokalen ska rätta sig efter de anvisningar som röstmottagarna ger för att röstmottagningen ska kunna genomföras. Det är därför röstmottagarnas ansvar att säkerställa att valnämndens riktlinjer för besök, fotografering och videoupptagning på röstmottagningsställen i Herrljunga kommun efterlevs. Vid oordning i samband med rösträkning kan röstmottagare be den som stör att upphöra med detta eller be den som stör att lämna lokalen. Blir det sådan oordning i lokalen att den inte kan avstyras får röstmottagningen tillfälligt avbrytas. Vid behov kan även polis tillkallas. Röstmottagare ska iakttäta objektivitet vid utförandet av sitt uppdrag. Att vara objektiv betyder att vara saklig och opartiskt i sitt utövande av uppdraget.

Valsamordnare ansvarar i samverkan med valnämnden och ordförande i respektive vallokal för att utse lämplig plats i respektive lokal från vilken allmänheten kan iakttäta röstmottagning och rösträkning med möjlighet att filma och fotografera utan risk att röja valhemligheten eller på annat vis störa ordningen. Platsen ska ge allmänheten en reell möjlighet att iakttäta vad som sker ifråga om rösträkning och bedömning av rösternas giltighet vid visst bord eller vid vissa moment i proceduren. Den som besöker rösträkning ska uppmanas att bära besöksbricka för att få tillträde till platsen. Besökaren har dock alltid rätt att vara anonym och av besöksbrickan framgår därför endast att personen i fråga är ”gäst” och närvarar i lokalen i syfte att bevittna röstmottagningen eller rösträkningen.

Valsamordnare ansvarar för att förbereda information till besökare om den plats i respektive lokal som utsetts som lämplig. Informationen tillhandahålls genom att en eller flera röstmottagare i respektive lokal utses för att möta besökare, dela ut besöksbrickor och hänvisa den som vill fotografera eller filma till särskilt utsedd lämplig plats i lokalen.

Ställningstagande om besök, fotografering och filmning på röstmottagningsställe och vid rösträkning

Valmyndighetens ställningstaganden innehåller en redogörelse för myndighetens uppfattning i rättsliga frågor. De är styrande för Valmyndighetens verksamhet och vägledande för valadministrationen.

1 Sammanfattning

Vem som helst kan besöka ett röstmottagningsställe eller en plats för rösträkning och då fotografera eller filma. Vissa undantag kan förekomma i byggnader där det bedrivs viss verksamhet, exempelvis inom kriminalvården eller i vården. Den som besöker röstmottagningsställe eller rösträkning har rätt att vara anonym.

Röstmottagare och rösträknare bör i utbildning informeras om vilka rättigheter som följer av att röstmottagningen är offentlig och rösträkningen en offentlig förrättning.

Den som besöker, fotograferar eller filmar på ett röstmottagningsställe får inte riskera att avslöja valhemligheten eller störa ordningen.

Vid rösträkning ska det finnas en reell möjlighet för besökare att iaktta vad som sker vid visst bord eller vid vissa moment i proceduren. Den som vill ska kunna fotografera eller filma. Allmänheten kan hänvisas till lämplig plats.

Den som besöker rösträkning kan uppmanas att bära besöksbricka för att få tillträde till platsen. Besökaren har dock alltid rätt att vara anonym. Besökaren kan också ombedjas avlämna ytterkläder och väskor i förvaringsutrymme. Stora besök kan delas upp i mindre grupper.

Valnämnden och länsstyrelsen bör ta fram riktlinjer för hur röstmottagningsställen respektive lokal för rösträkning ska utformas så att besök, fotografering och filmning kan ske med god ordning och på ett säkert sätt.

Om det finns tillstånd att kamerabevaka i en lokal som används som röstmottagningsställe eller för rösträkning måste valnämnden och länsstyrelsen bedöma om de ändamål, som ligger till grund för eventuella tillstånd om kamerabevakning, innebär att bevakningen måste stängas av i samband med röstmottagning eller rösträkning.

2 Frågeställning

Hur får besök ske på röstmottagningsställe och vid rösträkning? Är fotografering och filmning tillåtet?

3 Gällande rätt m.m.

Röstmottagningen i röstningslokal och i vallokal är offentlig. Den preliminära rösträkningen i vallokal, valnämndens preliminära rösträkning och länsstyrelsens slutliga rösträkning är enligt 11 kap. 1 §, 12 kap. 1 § respektive 13 kap. 1 § vallagen (2005:837) offentliga förrättningar. Det innebär att vem som helst får besöka och bevaka röstmottagningen och rösträkningen.

Ifråga om rösträkning har Valprovsnämnden uttalat att offentligheten innebär att allmänheten har tillträde till hanteringen av valmaterial, det vill säga rösträkningen av valseدلarna och bedömningen av deras giltighet.¹ Nämnden har även uttalat att det ska finnas en reell möjlighet att iaktta vad som sker vid rösträkningen, vilket i sin tur måste innefatta möjlighet såväl att fortlöpande följa rösträkningen vid visst bord som att efter eget val observera vissa moment i rösträkningsproceduren. Att allmänheten får röra sig i lokalen under uppsikt av någon funktionär kan däremot inte i sig anses som en begränsning av offentligheten.²

Av 8 kap. 4 § vallagen framgår att röstmottagarna ansvarar för ordningen på röstmottagningsstället. Den som finns i lokalen eller i ett utrymme intill denna ska rätta sig efter de anvisningar som röstmottagarna ger för att röstmottagningen ska kunna genomföras. Blir det sådan oordning att den inte kan avstyras får röstmottagningen tillfälligt avbrytas.

Det saknas bestämmelser i vallagen om fotografering eller filmning på röstmottagningsställen. Förbud mot fotografering och filmning kan dock förekomma på vissa platser för röstmottagning, exempelvis inom kriminalvården och inom vården med stöd av skyddslagen (2010:305) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Regler om bl.a. valhemlighet, dataskydd och kamerabevakning styr hur fotografering och filmning kan ske på röstmottagningsställe och vid rösträkning.

Enligt 3 kap. 1 § regeringsformen (1974:152) utses riksdagen genom fria, hemliga och direkta val. Med hemliga val menas att väljaren inte är tvungen att visa eller informera andra hur hen ämnar rösta eller har röstat. Även om det ytterst är det allmännas ansvar att tillgodose väljarnas behov av skydd för valhemligheten finns det dock även inslag av eget ansvar för väljare som exempelvis vill dölja vilka valseدلar de har tagit att enkelt göra det under passagen genom lokalen till valskärmen.³

Bestämmelserna i EU:s dataskyddsförordning⁴ som har till syfte att skydda grundläggande rättigheter och friheter, särskilt enskildas rätt till skydd av sina personuppgifter, är tillämpliga även ifråga om kamerabevakning. Det är som huvudregel inte tillåtet att kamerabevaka på en plats dit allmänheten har tillträde om det är möjligt att utan svårighet identifiera enskilda individer genom ansiktigenkänning, kroppsrörelser, gångstil och liknande.

¹ VPN 1991:29

² VPN 1991:34

³ Prop. 2017/18:286 (Stärkt skydd för valhemligheten) s. 12

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (även kallad GDPR).

I kamerabevakningslagen (2018:1200) finns bestämmelser som syftar till att tillgodose behovet av kamerabevakning för berättigade ändamål och att skydda fysiska personer mot otillbörliga intrång i den personliga integriteten vid sådan bevakning. Lagen avser sådan bevakning där kameran är fastmonterad (ej manövrerbar på platsen) och används på ett sådant sätt som innebär varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning (dvs. att personer kan identifieras). Ett berättigat ändamål är ett sådant ändamål som inte utgör ett otillbörligt intrång i den personliga integriteten. Myndigheter måste ha tillstånd till bevakning.

Kamerabevakning får dock ske på allmän plats för journalistiskt ändamål.

4 Bedömning

Röstningsförfarandet är offentligt och rösträkning en offentlig förrättning vilket innebär att vem som helst kan besöka röstmottagningsställe och lokal för rösträkning och då fotografera eller filma. Den som besöker röstmottagningsställe eller rösträkning har rätt att vara anonym.

Röstmottagare, rösträknare och övriga funktionärer som deltar vid rösträkning bör i utbildning informeras om vilka rättigheter som följer av att röstmottagningen är offentlig och rösträkningen en offentlig förrättning. Det bör göras tydligt för den som ska arbeta vid röstmottagning eller rösträkning att fotografering eller filmning kan förekomma.

På röstmottagningsställe och vid rösträkning ska säkerheten vara hög.

Den som besöker, fotograferar eller filmar på ett röstmottagningsställe får inte riskera att avslöja valhemligheten eller störa ordningen. Den som besöker ett röstmottagningsställe får inte genom fotografering, filmning eller på annat sätt störa väljare eller det pågående arbetet. Den som stör ordningen på röstmottagningsställe kan ombedjas att upphöra med störningen eller att tillfälligt lämna lokalen om det är av väsentlig betydelse för genomförandet av röstmottagningen. Är det fråga om en väljare bör hen alltid beredas tillfälle att rösta först. Vid oordning som inte kan avstyras får röstmottagningen tillfälligt avbrytas. Vid oordning kan polis eller ordningsvakt behöva tillkallas.

Vid rösträkning ska det finnas en reell möjlighet att iaktta vad som sker ifråga om rösträkning och bedömning av rösternas giltighet vid visst bord eller vid vissa moment i proceduren. Den som vill ska kunna fotografera eller filma. Allmänheten har inte rätt att besöka andra platser, t.ex. plats där valmaterial förvaras eller där registrering sker, i samband med den slutliga rösträkningen. Allmänheten kan hänvisas till lämplig plats och bör ledsagas till den platsen. Den som besöker rösträkning kan uppmanas att bära besöksbricka för att få tillträde till platsen. Besökaren har dock alltid rätt att vara anonym. Besökaren kan också ombedjas avlämna ytterkläder och väskor i förvaringsutrymme. Stora besök kan delas upp i mindre grupper.

Vid oordning i samband med rösträkning kan funktionär be den som stör att upphöra med detta eller be den som stör att lämna lokalen. Vid oordning kan polis eller ordningsvakt behöva tillkallas.

Valnämnden och länsstyrelsen bör ta fram riktlinjer för hur röstmottagningsställen respektive lokal för rösträkning ska utformas så att besök, fotografering och filmning kan ske med god ordning och på ett säkert sätt. Till riktlinje kan bifogas skiss eller karta över lokalerna med aktuella områden markerade. Genom att markera särskilda områden i lokalen med hjälp av t.ex. möblering, band eller tejp på golvet kan ordning enklare upprätthållas. Det kan även vara lämpligt att förbereda information till besökare om lämplig plats för att iaktta valarbetet, exempelvis genom affisivering eller genom att särskilda personer utses för att möta besökare och hänvisa den som vill fotografera eller filma till särskild plats. Valfunktionärer kan behöva förberedas på att besökare kommer att hänvisas att iaktta deras arbete. I riktlinjen bör även beaktas det övriga skydd som kan behövas i verksamheten (verksamhetsskydd).

Om en kamera är fastmonterad kan reglerna i kamerabevakningslagen och dataskyddsförordningen vara tillämpliga. Det måste som huvudregel finnas tungt vägande skäl för kameraövervakning vilka väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli övervakad. Valnämnden och länsstyrelsen måste bedöma om de ändamål som ligger till grund för eventuella tillstånd om kamerabevakning i de lokaler som används innebär att bevakningen måste stängas av i samband med röstmottagning eller rösträkning.

Röstmottagningsställen i byggnader där det bedrivs viss typ av verksamhet, exempelvis kriminalvårdsanstalter och sjukhus, kan omfattas av särskilda förbud mot fotografering eller filmning.

Detta ställningstagande har beslutats av Valmyndighetens nämnd.

Riktlinjer för transport av röster

Sammanfattning

Den 9 februari genomförde valnämndens ordförande tillsammans med säkerhetschef och valsamordnare en verksamhetskyddsanalys enligt valmyndighetens modell för valen 2022. Vid analysen pekades transporter av röster ut som en särskilt skyddsvärd aktivitet i samband med valet. Vid avslutad analys stod det klart att det fanns ett åtgärdsbehov i form av att upprätta riktlinjer för transporter av röster såväl inom kommunen som till andra kommuner och till Länsstyrelsen i Västra Götaland. Förvaltningen har därför tagit fram en riktlinje för samtliga transporter av röster som sker i samband med val i Herrljunga kommun.

Av riktlinjerna framgår att röster som standard ska hanteras av minst två personer och för mer betydande transporter ska valnämnden utse ersättare för de två ordinarie transportörerna. Riktlinjen innehåller även beskrivningar av hur transporten ska gå till och vilka förhållningsregler som gäller i samband med transport av röster.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-06-07

Förslag till riktlinje för transport av röster

Förslag till beslut

Riktlinjer för transport av röster godkänns.

Moa Andersson

Nämndsamordnare

Ärende 9

DIARIENUMMER: VN 17/2022 110
FASTSTÄLLD: VN § x/2022-06-15
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: åååå-mm-dd
GILTIG TILL: Tillsvidare
DOKUMENTANSVAR: AK-chef

Riktlinjer

Riktlinjer för transport av röster

Riktlinjerna beslutas av valnämnden och gäller vid transport av röster inom och från Herrljunga kommun.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Transport av röster i samband med val i Herrljunga kommun	2
Transport av förtidsröster från röstningslokal till kommunhuset.....	2
Transport av förtidsröster från kommunhuset till valdistrikten.....	2
Skicka förtidsröster till annan kommun	2
Transport av valkassar med röster till valnämndens mottagning under valnatten	3
Transport av valkassar med röster från valdagen till Länsstyrelsen måndagen efter valen	3
Transport av röster från valnämndens uppsamlingsräkning (onsdagsräkningen) till Länsstyrelsen på onsdagen eller torsdagen efter valen	3

Transport av röster i samband med val i Herrljunga kommun

Allmänt om hantering och transport av röster

Att röster i val till kommunfullmäktige, regionfullmäktige, riksdagen och EU-parlamentet är säkra är en förutsättning för ett tillförlitligt genomförande av val. I Herrljunga kommun ska därför röster alltid hanteras av minst två personer. Vid transport ska rösterna transporteras i ett låst och insynsskyddat utrymme, exempelvis en bil. Kravet gäller även då kommunens röster genom avtal transporteras av extern part.

Transport av förtidsröster från röstningslokal till kommunhuset

Transport av förtidsröster från röstningslokal till kommunhuset sker varje dag som förtidsröstningen pågår och från varje röstningslokal i kommunen som håller öppet under den aktuella dagen.

Då förtidsröstningen avslutas för dagen gör röstmottagarna i ordning dagens inkomna röster enligt gällande rutiner. En representant från valnämnden möter upp vid lokalen enligt valnämndens beslutade schema. Valnämndens representant transporterar tillsammans med en av röstmottagarna från dagens sista pass förtidsrösterna från röstningslokalen till kommunhuset. Valnämnden ska även utse två ersättare, en representant från valnämnden och en röstmottagare från dagens sista pass. Förtidsrösterna ska transporteras direkt från röstningslokalen till kommunhuset utan stopp på vägen. I kommunhuset låses förtidsrösterna in i på förhand utsedd plats.

Transport av förtidsröster från kommunhuset till valdistrikten

Förtidsröster från kommunens röstningslokaler förvaras i kommunhuset i på förhand utsedd plats. Förtidsrösterna sorteras löpande efter interna/externa förtidsröster. Kommuninterna röster, det vill säga röster hemmahörande i något av Herrljunga kommuns valdistrikt, sorteras löpande efter valdistrikt. Sortering av förtidsröster genomförs alltid av minst två personer som utses av valnämnden.

På valdagen transporteras förtidsröster från kommunhuset ut till respektive valdistrikt. Förtidsrösterna ska transporteras direkt från kommunhuset till vallokalerna i de respektive valdistrikten utan stopp på vägen. Valnämnden utser de två personer som transporterar rösterna, vanligtvis valnämndens ordförande och vice ordförande. För de två valda personerna utser valnämnden två ersättare.

Förtidsrösterna ska levereras till respektive valdistrikt senast klockan 07.00 på valdagen. Vid leverans till valdistrikt lämnar ordförande i aktuell vallokal kvittens på att förtidsrösterna mottagits.

Skicka/ta emot förtidsröster till/från annan kommun

Efter att förtidsröster sorterats efter interna/externa ska de externa rösterna skickas till PostNord

för vidare distribution till annan kommun. PostNord hämtar kommunexterna röster i kommunhusets reception fram till och med fredagen innan valdagen, vid dessa tillfällen lämnar PostNord även röster till Herrljungas valdistrikt från andra kommuner. Vid hämtning/lämning ska minst två personer utses att ta emot/lämna ut röster från/till PostNord. Mottagna röster från PostNord ska omgående låsas in i på förhand utsedd plats.

Herrljunga kommun upprättar i början av valperioden ett avtal med PostNord för vilka dagar och tider som PostNord hämtar och lämnar förtidsröster. Servicen är en tjänst som kommunen köper av PostNord och som finansieras av valnämnden. Vid avtal gällande transport av kommunens röster gäller samma principer som då kommunen hanterar transporten på egen hand.

Från lördagen innan valen till och med onsdagen efter valen öppnar PostNord rikstransportnätet för hämtning/lämning av förtidsröster till/från kommunen enligt PostNords avtal med valmyndigheten. Kostnaden för dessa transporter står valmyndigheten för.

Transport av valkassar med röster till valnämndens mottagning under valnatten

Valkassar med röster från valdistrikten transporteras av ordförande och vice ordförande i respektive vallokal till valnämndens mottagning i kommunhusets kafeteria. Ordförande i vallokal utser bland röstmottagarna i aktuell lokal två ersättare för ordförande och vice ordförande att vid behov genomföra transporten. Ordförande meddelar valnämnden valet av ersättare senast på förtidsröstningens första dag. Transporten sker med bil och valkassarna ska transporteras direkt från vallokalen till valnämndens mottagning i kommunhuset utan stopp på vägen.

Vid leverans till valnämndens mottagning granskar valnämnden mottaget material och lämnar kvittens till vallokalens ordförande på att valkassarna mottagits.

Transport av valkassar med röster från valdagen till Länsstyrelsen måndagen efter valen

Länsstyrelsen i Västra Götaland informerar kommunerna under valår på vilken plats Länsstyrelsens mottagning sker. Transporten av valkassarna är en särskilt skyddsvärd transport eftersom den innehåller stora mängder röster. Tiden för transporten meddelas säkerhetschef så snart den är fastställd. Rösterna transporteras av två personer som utses av valnämnden, vanligtvis ordförande och vice ordförande. För de två valda personerna utser valnämnden två ersättare. Transporten sker med bil och rösterna förvaras under transporten i ett låst utrymme, exempelvis en låda med hänglås. Valkassarna ska transporteras direkt från kommunhuset till Länsstyrelsen utan stopp på vägen.

Transport av röster från valnämndens uppsamlingsräkning (onsdagsräkningen) till Länsstyrelsen på onsdagen eller torsdagen efter valen

Länsstyrelsen i Västra Götaland informerar kommunerna under valår på vilken plats

Ärende 9

Länsstyrelsens mottagning sker. Rösterna transporteras av två personer som utses av valnämnden. För de två valda personerna utser valnämnden två ersättare. Transporten sker med bil och rösterna förvaras under transporten i ett låst utrymme, exempelvis en låda med hänglås. Valkassarna ska transporteras direkt från kommunhuset till Länsstyrelsen utan stopp på vägen.

Rutin för hantering av väljare vid skadad val- eller röstningslokal

Sammanfattning

Vid den händelse att någon av de val- eller röstningslokalerna som valnämnden beslutat om skulle vara oanvändbar under förtidsröstningen eller valdagen, till exempel på grund av brand eller översvämning, har ett förslag till rutin tagits fram för att säkerställa genomförandet av valet och för att tillgodose att väljarna som tänkt besöka den skadade lokalen ändå har möjlighet att rösta. Förslaget om att transportera väljare till Vårgårda kommuns röstningslokal i det fall Herrljungas röstningslokal är skadad under valdagen kommer att stämmas av i Vårgårda kommuns valnämnd den 13 juni.

Framtagandet av rutinen har skett i samråd med kommunens säkerhetschef och den har varit en åtgärd till följd av den verksamhetsskyddsanalys som genomförts inför valen 2022.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-06-03

Rutin för hantering av väljare vid skadad val- eller röstningslokal

Förslag till beslut

Rutin för hantering av väljare vid skadad val- eller röstningslokal godkänns.

Linnea Nilsson
Nämndsamordnare

DIARIENUMMER:	VN 18/2022
FASTSTÄLLD:	VN § XX/ 2022-05-XX
VERSION:	1
SENAS T REVIDERAD:	2022-05-27
GILTIG TILL:	Tills vidare
DOKUMENTANSVAR:	AK-chef

Rutin

Rutin för hantering av väljare vid skadad val- eller röstningslokal

Riktlinjerna beslutas av valnämnden och gäller hantering av väljare vid skadad val- eller röstningslokal i Herrljunga kommun.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Hantering av väljare vid skadad val- eller röstningslokal

Inledning

Vid den händelse att någon av de val- eller röstningslokalerna som valnämnden beslutat om skulle vara oanvändbar under förtidsröstningen eller valdagen, till exempel på grund av brand eller översvämning, har följande rutin tagits fram för att säkerställa att genomförandet av valet ändå kan ske. Framtagandet av rutinen har varit en åtgärd till följd av den verksamhetsskyddsanalys som genomförts inför valen 2022.

Rutin vid skada på röstningslokal under förtidsröstningen

- Om det föreligger akut fara då skadan på en röstningslokal upptäcks ska personer i lokalen evakueras och vid behov ringa 112. För råd och stöd om hur säkerhetsaspekter i den akuta händelsen ska hanteras kan kommunens säkerhetschef kontaktas.
- I den mån det är möjligt ska skyddsvärt material (valurna, valsedlar, röstlängd) vid behov omhändertas och förflyttas från platsen. Minst två röstmottagare ska övervaka materialet tills det överlämnas till valnämnd/valkansli.
- Valnämndens ordförande och valsamordnare ska meddelas av den röstmottagare som upptäckt skadan. Valnämndens ordförande stämmer av med valnämnden om vilka två som har möjlighet att åka till den skadade lokalen och transportera valmaterialet till reservlokalen, med hyrd kommunbil eller privat bil.
- Valsamordnare kontaktar valkommunikatör som uppdaterar hemsida och sociala medier med information och uppmanar de väljare som har möjlighet att rösta på annan röstningslokal än den skadade lokalen att göra så. Valkommunikatör skapar även affischer med information och kör till den skadade lokalen för att sätta upp dem.
- Valsamordnare kontaktar säkerhetschef och informerar om läget.
- Valsamordnare kontaktar lokala bussföretag för att hyra buss som kan transportera röstmottagare och väljare från en säker plats i närheten av den skadade röstningslokalen till närmsta öppna förtidsröstningslokal i kommunen. Bussen kör fram och tillbaka under den skadade lokalens öppettider.
- Minst två röstmottagare ska under röstningslokalens öppettider finnas på platsen i närheten av den skadade vallokalen där bussen hämtar upp väljare och transporterar dem till reservlokalen för att informera väljarna om läget. Övriga röstmottagare som tillhör den skadade röstningslokalen placeras vid närmsta röstningslokal dit väljarna hänvisas, detta för att kunna hantera det ökade flödet av väljare.

Rutin vid skada på vallokal under valdagen

- Om det föreligger akut fara då skadan på en vallokal upptäcks ska personer i lokalen evakueras och vid behov ringa 112. För råd och stöd om hur säkerhetsaspekter i den akuta händelsen ska hanteras kan kommunens säkerhetschef kontaktas.
- I den mån det är möjligt ska skyddsvårt material (valurna, valsedlar, röstlängd) omhändertas och förflyttas från platsen. Minst två röstmottagare ska övervaka materialet tills det överlämnas till valnämnd/valkansli.
- Valnämndens ordförande och valsamordnare ska meddelas av ordföranden i vallokalen eller den röstmottagare som upptäckt skadan. Valnämndens ordförande stämmer av med valnämnden om vilka två från valnämnden som har möjlighet att åka till den skadade lokalen och transportera valmaterialet till reservlokalen, med hyrd kommunbil eller privat bil.
- Valsamordnare kontaktar valkommunikatör som uppdaterar hemsida och sociala medier med information och uppmanar de väljare som skulle röstat i den skadade vallokalen att istället ta sig till förtidsröstningen i kommunhusets reception, där det går att rösta oavsett vilket valdistrikt man tillhör. Valkommunikatör skapar även affischer med information och kör till den skadade lokalen för att sätta upp dem.
- Valsamordnare kontaktar säkerhetschef och informerar om läget.
- Valsamordnare kontaktar lokala bussföretag för att hyra buss som kan transportera röstmottagare och väljare från en säker plats i närheten av den skadade vallokalen till kommunhusets reception där förtidsröstningen pågår. Bussen kör fram och tillbaka under den skadade lokalens öppettider. I det fall kommunhuset är den skadade lokalen, hänvisas väljare istället till närmsta röstningslokal för förtidsröstning i våra grannkommuner. För de som inte kan ta sig dit på egen hand kör bussen i detta fall från Herrljunga centrum till Vårgårda kommuns röstningslokal.
- Minst två röstmottagare ska under vallokalens öppettider finnas på platsen i närheten av den skadade vallokalen där bussen hämtar upp väljare och transporterar dem till reservlokalen för att informera väljarna om läget. Övriga röstmottagare som tillhör den skadade vallokalen placeras vid förtidsröstningen i kommunhusets reception dit väljarna hänvisas, detta för att kunna hantera det ökade flödet av väljare.
- I det fall kommunen hänvisat till en röstningslokal under valdagen i stället för en vallokal kommer det innebära fler förtidsröster att räkna under uppsamlingsräkningen på onsdagen efter valet. Röstmottagarna som schemalagts till onsdagsräkningen har ersättare som är schemalagda att vara tillgängliga för inbrott vid bortfall. Om en vallokal skadats och antalet förtidsröster därför är fler rings samtliga ersättare under onsdagsräkningen in för att hjälpa de ordinarie schemalagda röstmottagarna med rösträkningen.

Sortering av förtidsröster innan transport till valdistrikt

Sammanfattning

Förtidsrösterna som valnämnden tar emot från röstningslokalerna, andra kommuner och Valmyndigheten ska sorteras efter valdistrikt för att på valdagen transporteras till det valdistrikt där väljarna finns upptagna i röstlängden. Valmyndigheten föreslår i handboken för kommuner att rösterna sorteras kontinuerligt vartefter de kommer in. Förtidsrösterna ska även sorteras på ett sätt som gör att det i efterhand går att spåra vem som har gjort vad med förtidsrösterna. Genom att vara minst två personer som arbetar tillsammans ökar skyddet mot både slarv och manipulation samt spårbarheten.

Förvaltningen föreslår att inkomna förtidsröster från föregående dag sorteras dagen efter. Rösterna sorteras i första hand efter om de tillhör Herrljungas valdistrikt eller om de ska skickas till annan kommun. Därefter sorteras de kommuninterna rösterna efter valdistrikt. Sorteringen sker mellan klockan 08.00-09.00 varje dag som förtidsröstningen pågår med start den 25 augusti, dock ej under helg. Tiden föreslås utifrån att PostNord hämtar röster till annan kommun/lämnar röster till Herrljunga kommun klockan 09.30 mellan den 25 augusti och den 9 september. De röster till Herrljunga kommun som inkommer från PostNord sorteras dagen därpå. Sorteringen sker på den plats där kommunen beslutat att förtidsrösterna ska förvaras och förtidsrösterna får inte flyttas till annan lokal i samband med sorteringen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-06-07

Förslag till beslut

- Sortering av förtidsröster sker mellan kl. 08.00-09.00 mellan den 25 augusti och den 9 september.
- Linnea Nilsson, valsamordnare och Markus Larsson, nämndsamordnare utses att sortera förtidsröster.
- Mottagna förtidsröster från PostNord sorteras dagen därpå.
- Inga förtidsröster får flyttas från den plats där de förvaras i samband med sorteringen.

Moa Andersson
Nämndsamordnare